

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/59/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815210186
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8815210186.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: N. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX H., právne zastúpený: JUDr. Petrom Rakom, s.r.o., Advokátskou kanceláriou, so sídlom Masarykova 13, 080 01 Prešov, IČO: 50 581 121, proti žalovaným: 1/ J. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX, XXX XX H., 2/ D. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. T. XX, XXX XX C., obe právne zastúpené: JUDr. Ernestom Vokálom, advokátom, so sídlom Hlavná 61, 080 01 Prešov, IČO: 50 660 888, o určenie vecného bremena vydržaním, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10C/78/2015-146 zo dňa 26.04.2022, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie vo výroku II.

N e p r i z n á v a stranám náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol:

I. Súd konanie z a s t a v u j e.

II. Žalovaná 1./ a žalovaná 2./ m a j ú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške tohto nároku rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1 a 2, § 256 ods. 1, § 257, § 262 ods. 1a 2, zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP).

3. Vychádzal zo zistenia, že žalobca žalobou navrhuje, aby súd prvej inštancie vydal rozsudok v znení: „Vecné bremeno, ktorému zodpovedá právo navrhovateľa použiť prístupovú cestu k svojmu rodinnému domu, súp. č. XXX, evidovanom na LV č. XXX, katastrálne územie H.É., postavenom na parcele č. XXX/X, evidovanej na LV č. XXXX, katastrálne územie H., podľa doterajšieho stavu - po prístupovej ceste zasahujúcej do parcely č. XXX/X, evidovanej na LV č. XXXX, katastrálne územie H. - tak ako je znázornená v znaleckom posudku znalca V.. I. I. zo dňa 16.07.2012 č. XX/XXXX trvá.“

Podaním zo dňa 23.03.2022 žalobca zobrať žalobu voči obidvom žalovaným v celom rozsahu späť. Ako dôvod späťvzatia žaloby označil správanie sa žalovaných. Poukázal na to, že sa s nimi snažil vysporiadať mimosúdne, avšak žalované na túto jeho snahu nereagovali. So žalovanými má desaťročné súdne spory a nemieni sa nimi naďalej súdiť. S poukazom na § 257 CSP má za to, že sú naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov žiadnej so sporových strán.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nakoľko bola žaloba zo strany žalobcu v celom rozsahu vzatá späť vo vzťahu k obidvom žalovaným a obe žalované prostredníctvom právneho zástupca (žalovaná v 1./ rade i osobne) vyjadrili svoj súhlas so zastavením konania, súd prvej inštancie po konštatovaní splnenia podmienok podľa § 145 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 CSP, konanie zastavil.

Vo vzťahu k trovám konania súd prvej inštancie procesné zavinenie konania v zmysle § 256 ods. 1 CSP, jednoznačne pripisuje žalobcovi. Súd sa stotožňuje s námietkou žalovaných vznesenou ich právnym zástupcom, že správanie sa žalovaných spočívajúce v ich ochote, či neochote mimosúdne sa dohodnúť nemôže predstavovať dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Takúto argumentáciu žalobcu súd považuje za výlučne špekulatívnu. Žalobca pristúpil k úplnému späťvzatiu žaloby po právoplatnom skončení sporu prebiehajúcim na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 5C/36/2011 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 25Co/1/2019, do skončenia ktorého konania bolo toto konanie prerušené. Konanie sp. zn. 5C/36/2011 zrejme nedopadlo podľa predstáv žalobcu a až po skončení konania žalobca pristúpil k späťvzatiu žaloby v tomto súdnom konaní. Ak mal žalobca snahu mimosúdne sa so žalovanými dohodnúť, resp. uzavrieť s nimi zmier, mal sa tak pokúsiť bez toho, žeby vôbec nejakú žalobu, v ktorej teraz súd koná, na súd podával. Po viac než sedem rokov trvajúcom súdnom spore, v ktorom nepochybne žalobou obidvom žalovaným trovy súdneho konania na ich právne zastúpenie vznikli, nemožno ich neochotu mimosúdne sa zmieriť so žalobcom posúdiť ako dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, pre nepriznanie trov. Súd tak procesné zavinenie zastavenia konania jednoznačne pripisuje žalobcovi a preto obom žalovaným priznal trovy tohto súdneho konania v rozsahu 100%. O výške trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP, po nadobudnutí právoplatnosti tohto uznesenia.

5. V zákonom stanovenej lehote podal proti uzneseniu vo výroku II. odvolanie žalobca. Navrhol, aby odvolací súd zmenil výrok II. uznesenia tak, že stranám konania neprizná nárok na náhradu prvoinštančného konania ani odvolacieho konania. Uviedol, že späťvzatím žaloby v tomto konaní sa dostal do pozície, kedy stratil prístup motorovým vozidlom na zadnú časť svojho pozemku, ktorý mal zabezpečený prostredníctvom predbežného opatrenia. Nedá sa hovoriť o tom, že by obsahovo on mal zaviniť späťvzatie konania. K späťvzatiu konania došlo vzhľadom na právoplatné ukončenie iného sporu a rešpektovanie právneho názoru súdu prvej inštancie, ktorý výslovne uviedol, že takéto riešenie sa javí byť najspravodlivejšie bez nutnosti rozhodovania o podmienkach prípadného vydržania k cudzej parcele. Za vyššie uvedených okolností považuje za nespravodlivé, aby žalovaným bola priznaná náhrada trov konania, najmä v situácii, kde jemu, ako úspešnej strane voči rovnakým žalovaným okresným a krajským súdom priznaná nebola s poukazom na dôvody hodné osobitného zreteľa.

6. K odvolaniu sa žalované písomne nevyjadrili.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

8. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

9. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

10. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

11. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Odvolací súd v zmysle odvolacích námietok žalobcu konštatuje, že pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné venovať pozornosť zmyslu a účelu inštitútu náhrady trov konania. Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy a v čl. 1 Dodatkového protokolu.

13. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane alebo strane, ktorej to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa vychádza

zo zásady zodpovednosti za výsledok. Táto zásada sa neuplatní vtedy, ak sú splnené podmienky pre postup podľa § 257 CSP.

14. Zásada procesnej zodpovednosti za výsledok konania sa uplatňuje pre každé konanie. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982).

15. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000).

16. Pri skúmaní, či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, súd prihliada v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých účastníkov konania; pritom treba vziať na zreteľ nielen pomery toho, kto by mal hradiť trovy konania, ale je nutné tiež uvážiť, ak by sa také rozhodnutie dotklo najmä majetkových pomerov oprávneného účastníka. Významné sú tiež okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj účastníkov v priebehu konania a ďalšie. (I. ÚS 188/08 Sb. 49).

17. Oboznámením sa s obsahom spisu, odôvodnením napadnutého rozhodnutia ako aj uplatnenými odvolacími námietkami žalobcu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav vecí nevyhnutný pre posúdenie povinnosti nahradiť trovy konania úspešnej strane ako aj správne právne vec posúdil. Konanie môže byť zastavené z rôznych procesných dôvodov. Najčastejšie dochádza k zastaveniu konania v dôsledku späťvzatia žaloby (celkom alebo sčasti) alebo v dôsledku nedostatku procesných podmienok.

18. Odvolací súd uvádza, že žalobca sa žalobou domáhal určenia vecného bremena k nehnuteľnosti vydržaním. Podaním zo dňa 23.03.2022 žalobca zobral voči obidvom žalovaným žalobu v celom rozsahu späť. Ako dôvod späťvzatia žaloby označil správanie sa žalovaných. Žalobca nemá záujem sa so žalovanými naďalej súdiť a to aj napriek tomu, že trvá na dôvodnosti svojej žaloby. S poukazom na § 257 CSP má za to, že sú naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov žiadnej so sporových strán.

19. Odvolací súd konštatuje, že nezhliadol dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by opodstatňovali aplikáciu ust. § 257 CSP na rozhodnutie o trovách prvoinštančného konania. Argumenty žalobcu, že sa so žalovanými snažil vysporiadať mimosúdne, avšak žalované na túto jeho snahu nereagovali, samy o sebe nezakladajú dôvody na nepriznanie trov konania. Taktiež neobstoja argumenty, že so žalovanými má desaťročné súdne spory a nemieni sa nimi naďalej súdiť. Z uvedeného tak vyplýva, že za zastavenie konania je procesne zodpovedný žalobca, preto procesne plne úspešnými boli v tomto prípade žalované, ktorým tak vznikol voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %, ako správne uzavrel súd prvej inštancie, preto odvolanie žalobcu v tomto smere vyhodnotil ako nedôvodné.

20. Z uvedených dôvodov, keďže súd prvej inštancie správne dospel k vyššie uvedeným záverom, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

21. V odvolacom konaní nebol žalobca úspešný. Naopak fakticky plne úspešné boli žalované, ktorým vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP). Z obsahu spisu vyplýva, že si žalované náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).